

UCHWAŁA NR 6414/23
ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
Z DNIA 4 STYCZNIA 2023 ROKU

W SPRAWIE:

wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia w Strategii Rozwoju Gminy Dwikozy do roku 2030 ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie

NA PODSTAWIE:

art. 10f ust. 2 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, z późn. zm.), art. 11 ust. 1c pkt 5 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2094), art. 31 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1378, z późn. zm.) oraz art. 39 ust. 3 z dnia 27 marca 2003 r. ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503, z późn. zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się opinię do projektu Strategii Rozwoju Gminy Dwikozy do roku 2030 w odniesieniu do sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*, przyjętej uchwałą Nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r. oraz w związku z *Planem zagospodarowania przestrzennego województwa świętokrzyskiego*, przyjętym uchwałą Nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Świąt. poz. 2870).

§ 2

Opinia, o której mowa w § 1, stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Dyrektorowi Departamentu Inwestycji i Rozwoju Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w Kielcach.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**MARSZAŁEK
WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO**

ANDRZEJ BĘTKOWSKI
(dokument podpisano elektronicznie)

Załącznik do uchwały nr 6414/23
Zarządu Województwa Świętokrzyskiego
z dnia 4 stycznia 2023 roku

OPINIA

ZARZĄDU WOJEWÓDZTWA ŚWIĘTOKRZYSKIEGO

dotycząca sposobu uwzględnienia w projekcie

Strategii Rozwoju Gminy Dwikozy do roku 2030

ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia

polityki przestrzennej w województwie

Na podstawie art. 10f ust. 2 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2020 poz. 713 i 1378), Zarząd Województwa Świętokrzyskiego, po analizie projektu *Strategii Rozwoju Gminy Dwikozy do roku 2030*, **pozytywnie opiniuje projekt dokumentu w zakresie sposobu uwzględnienia w ww. projekcie dokumentu ustaleń i rekomendacji odnoszących się do kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* i *Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego*.**

Uzasadnienie

Zgodnie z art. 10f. ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, projekt strategii rozwoju gminy jest przedkładany Zarządowi Województwa w celu wydania opinii dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie określonych w strategii rozwoju województwa. Natomiast zgodnie z art. 10f ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym Zarząd Województwa wydaje ww. opinię w terminie 30 dni od dnia otrzymania projektu strategii rozwoju gminy. Wniosek z Urzędu Gminy w Dwikozach wpłynął do Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w dniu 16 grudnia 2022 roku.

W pierwszej kolejności należy wskazać, że *Strategia Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* przyjęta uchwałą nr XXX/406/21 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 marca 2021 r. nie zawiera ustaleń oraz rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia

polityki przestrzennej w województwie, gdyż obowiązek ich zamieszczenia został ustanowiony na mocy art. 5 pkt 1 lit. b ustawy z dnia 15 lipca 2020 r. o zmianie ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2020 r. poz. 1378), zwanej dalej „ustawą zmieniającą”, która weszła w życie z dniem 13 listopada 2020 r.

Zgodnie z art. 31 ust. 2 ustawy zmieniającej, jeśli uchwała Sejmiku Województwa określająca zasady, tryb i harmonogram opracowania strategii rozwoju województwa, została podjęta przed dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej, do sporządzenia strategii rozwoju województwa stosuje się przepisy dotychczasowe. Oznacza to, że taka strategia nie będzie zawierać ustaleń i rekomendacji, o których mowa w aktualnie obowiązującym art. 11 ust. 1c pkt 5 ustawy o samorządzie województwa. Z taką sytuacją mamy do czynienia w przypadku *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*.

Obecnie cele, zasady i kierunki wojewódzkiej polityki przestrzennej określa *Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego*, przyjęty uchwałą nr XLVII/833/14 Sejmiku Województwa Świętokrzyskiego z dnia 22 września 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Św. poz. 2870). Powyższy dokument wraz ze *Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* stanowi podstawę zintegrowanego systemu zarządzania województwem, łączącego instrumenty gospodarki przestrzennej z instrumentami rozwoju społeczno-gospodarczego. Powiązanie Strategii z PZP WŚ określone w art. 39 ust. 3 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2022 r. poz. 503) pozwala wydać opinię w przedmiotowej sprawie.

Analiza rozwiązań przyjętych w projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Dwikozy do roku 2030*, dotyczących ustaleń i rekomendacji w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej wykazała, że są one generalnie zgodne z ustaleniami Planu Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego.

Jednocześnie, analiza przekazanego projektu *Strategii Rozwoju Gminy Dwikozy do roku 2030* wskazuje, że jest on spójny ze *Strategią Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+* w zakresie uwzględnienia w ww. dokumencie celów strategicznych w wymiarze społecznym i gospodarczym, o których mowa w art. 11 ust. 1c pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa oraz obszarów strategicznej interwencji (art. 11 ust. 1c pkt 6 i 7 wskazanej regulacji).

Cel strategiczny 1. *Zwiększenie atrakcyjności Gminy Dwikozy jest spójny z Celami strategicznymi SRWŚ 2030+: 3. Wspólnota i bezpieczna przestrzeń, które łączą ludzi; 4. Sprawne zarządzanie regionem;*

Cel strategiczny 2. *Wzrost konkurencyjności lokalnej gospodarki jest spójny z Celami strategicznymi SRWŚ 2030+: 1. Inteligentna gospodarka i aktywni ludzie; 4. Sprawne zarządzanie regionem;*

Cel strategiczny 3. *Przyjazna dla środowiska i czysta gmina jest spójny z Celem strategicznym SRWŚ 2030+: 2. Przyjazny dla środowiska i czysty region.*

Ponadto, projekt *Strategii Rozwoju Gminy Dwikozy do roku 2030* uwzględnia zapisy dotyczące Obszarów Strategicznej Interwencji (OSI) zidentyfikowanych w *Strategii Rozwoju Województwa Świętokrzyskiego 2030+*. Gmina Dwikozy należy do OSI *Obszary zagrożone trwałą marginalizacją*, OSI *Miejski obszar funkcjonalny Sandomierza* oraz OSI *Dolina Wisły*.

Niezależnie od powyższej pozytywnej opinii dla projektu *Strategii Rozwoju Gminy Dwikozy do roku 2030*, Zarząd Województwa Świętokrzyskiego zwraca uwagę na potrzebę wprowadzenia pewnych korekt i uzupełnień zapisów, o czym mowa poniżej:

W planowanych kierunkach działań na stronie 91 zapisano: *rozwój inteligentnej specjalizacji regionu tj. nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa spożywczego, ze szczególnym uwzględnieniem sadownictwa i rolnictwa ekologicznego, w tym poprawa jakości produktów rolnych poprzez wspieranie innowacyjności i usług sieciowych w zakresie wykorzystania produktów rolniczych*. Jednocześnie w projekcie strategii ani razu nie wspomniano o istniejącym już Inkubatorze Przetwórczym w Dwikozach. Warto wykorzystać istnienie takiego inkubatora w celu dalszego rozwoju nowoczesnego rolnictwa i przetwórstwa spożywczego.

Ponadto na str. 35 w tabeli 30. *Analiza SWOT Gminy Dwikozy - sytuacja gospodarcza*, w słabych stronach zamieszczono zapis:

Turystyka

+ *projektowane na terenie gminy Dwikozy fragmenty tras rowerowych (Krajowej – Wiślanej) oraz regionalnej nr 152 (i ich przecięcie się w okolicach Kamienia Łukawskiego),*

+ *planowana budowa Centrum Edukacji Przyrodniczej i Geologicznej w Górach Pieprzowych, + powstanie Parku Krajobrazowego Ziemi Sandomierskiej.*

Nasuwa się zatem pytanie, czy planowane inwestycje z zakresu turystyki są słabymi stronami? Nowe inwestycje prowadzą raczej do rozwoju danej dziedziny, a nie do jej umniejszenia.

W szlakach turystycznych nie uwzględniono: samochodowych — „Jagiellońskiego” i „Frontu wschodniego I wojny światowej” oraz pieszego Gołoszyce — Most na Wiśle — Biadaczów Stary (województwo lubelskie), a także historycznej (pielgrzymkowej) „Drogi św. Jakuba”.

Na stronie 50 napisano (...) w ramach trasy regionalnej nr 157 (...), a powinno być trasy nr 152.

Mapa 15 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej – turystyka przedstawia docelowy model funkcjonalny. Należałoby zatem uwzględnić wszystkie elementy infrastruktury turystycznej, na bazie których ma być rozwijana ta dziedzina gospodarki. Poza tym w legendzie pokazane szlaki mają inny kolor niż na planszy.

Zasadnym byłoby wskazanie w rozdziale *Jakość gleb oraz surowce mineralne* na str. 28 informacji na temat kopalin występujących na terenie gminy. Mimo, że Dwikozy nie należą do gmin zbyt zasobnych w surowce mineralne, warto by było wspomnieć chociażby o surowcach ilastych, które obecnie nie są wydobywane, ale od bardzo dawna były wykorzystywane do produkcji cegły. Aktualnie udokumentowano 4 złoża tego surowca oraz jedno kruszywa naturalnego, co należałoby uwzględnić w dokumencie.

W projekcie *Strategii Rozwoju Gminy Dwikozy do roku 2030* podjęto problematykę takich zagrożeń jak susza rolnicza i ryzyko powodziowe. Zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej strategia rozwoju gminy powinna zawierać również informacje o ryzyku występowania osuwisk. Według projektu SOPO (I-etap realizacji) na terenie gminy jest bardzo dużo obszarów predysponowanych do ruchów masowych oraz 13 osuwisk zarejestrowanych.

Proponujemy również wprowadzić następujące korekty dot. zagadnień demograficznych i rynku pracy:

str. 16:

Na dzień 31.12.2021 r. Gminę Dwikozy według danych GUS zamieszkiwało 8577 osób, z czego:

- 58,5% mieszkańców gminy Dwikozy w jest w wieku produkcyjnym,
- 16,7% w wieku przedprodukcyjnym (~~14 lat i mniej~~ **17 lat i mniej**), a
- 24,8 % mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Uwagi warsztatowe:

Należy zauważyć, że dane demograficzne przedstawione w *Strategii* pochodzą z BDL/GUS, i były one obliczane na podstawie wyników spisu powszechnego z 2011 r. Natomiast obecnie

Główny Urząd Statystyczny publikuje dane za rok: 2020 i 2021, które zaktualizował na dzień 25.10.2022 r., a bazą wyjściową bilansu stanu ludności, jej struktury, przyrostu naturalnego i migracji były wyniki Narodowego Spisu Powszechnego z 2021 r.

Według zaktualizowanych danych liczba ludności gminy wynosi 8 311 osób, i taką liczbę zapisano na stronie 23 projektu Strategii (w „Mocnych stronach”). Proponuje się więc dane w tekście projektu *Strategii Rozwoju Gminy Dwikozy do roku 2030* ujednoczyć.

str. 16: w tabeli 9 zastąpić rok 2000 rokiem 2002 (GUS publikuje dane od 2002 r.). Wskazanym byłoby również wpisanie zaktualizowanych danych dotyczących 2021 r. oraz pod tabelą źródła danych.

Tabela 9 Struktura ludności na terenie Gminy Dwikozy w wybranych latach z okresu ~~2000~~ 2002 -2021

Wyszczególnienie	~~2000~~ 2002	2005	2010	2015	2021
Ogółem	~~9251~~ 9259	9091	9146	8893	~~8577~~ 8311
w wieku przedprodukcyjnym	~~brak danych~~ 23,1%	21,0%	17,8%	15,6%	16,7%
w wieku produkcyjnym	~~brak danych~~ 58,5%	60,8%	63,4%	63,6%	58,5%
w wieku poprodukcyjnym	~~brak danych~~ 18,4%	18,2%	18,8%	20,8%	24,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach ~~2000-2002~~ -2021 liczba mieszkańców zmalała aż o 674 948 osób.

str. 16:

Gęstość zaludnienia w 2021r. na terenie gminy wynosiła 98 os./km² i była niższa niż średnia dla powiatu sandomierskiego (~~112~~ 109 os. na km²), oraz województwa (~~104~~ 101 os./km²).

str. 16:

Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi ~~0,47~~ 0,44 i jest ~~porównywalny~~ niższy od ~~do~~ średniej dla województwa (0,47) oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju (0,64). Warto również zwrócić uwagę, że przyrost naturalny jest ujemny we wszystkich latach z okresu ~~2015-~~ 2016- 2021.

Tabela 10 Przyrost naturalny w gminie Dwikozy w latach ~~2015~~ **2016** -2021

Tabela zawiera dane z lat 2016 – 2021.

str. 17:

Tabela 11 Struktura wiekowa mieszkańców Gminy Dwikozy w podziale na płeć na koniec 2021r.

Proponuje się w tabeli 11 wpisanie zaktualizowanych danych GUS na dzień 25.10.2022 r. (wg NSP z 2021 r.)

str. 17: (drobna literówka w zdaniu):

Z kolei 3 najmniejsze sołectwa w gminy w tym względzie to: Kępa Chwałowska, Kolonia Gałkowice i Buczek.

str. 18:

Jeżeli chodzi o Gminę Dwikozy – to wg prognoz GUS do roku 2030 należy spodziewać się:

- spadku liczby ludności względem roku 2021 o 395 osób tj. ~~4,83~~ 4,61%.

Proponuje się wprowadzić korektę liczby mieszkańców w 2021 r. na 8311 osób, wówczas w 2030 roku z gminy ubędzie ok. 129 osób, tj. 1,6%.

str. 23: proponuje się korektę danych za wartych w Tabeli 21. *Analiza SWOT Gminy Dwikozy w obszarze społecznym*

W „Słabych stronach” Procesy demograficzne

- w latach ~~2000-2002~~ - 2021 liczba mieszkańców zmalała aż o ~~835~~ **948** osób,

- niska gęstość zaludnienia 98 os./km² i jest ona niższa niż średnia dla powiatu sandomierskiego (109 os na km²), oraz województwa (~~103~~ **101** os./km²),

- niski współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,47 **0,44** i jest ~~porównywalny do~~ **niższy od** średniej dla województwa (**0,47**) oraz znacznie mniejszy od współczynnika dynamiki demograficznej dla całego kraju (**0,64**),

str. 25: w „Zagrożeniach” **Potencjał demograficzny**

- niesprzyjające prognozy w zakresie przyszłej liczby mieszkańców; wg danych GUS przewiduje się **na** koniec 2030r.

- spadek liczby mieszkańców gminy o 395 osób (względem 2021r.),

- ujemny przyrost naturalny i ~~migracja~~ **ujemne saldo migracji** do 2030r. wg prognoz GUS,

str. 28: proponuje się pod Tabelą 25 Liczba osób bezrobotnych w Gminie Dwikozy według stanu na dzień 31.12 podać właściwe źródło danych

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS Powiatowego Urzędu Pracy w Sandomierzu.

str. 35: w Tabeli 30. *Analiza SWOT Gminy Dwikozy - sytuacja gospodarcza*

Lokalna gospodarka

–na koniec 2021r. PUP w Starachowicach odnotował 490 bezrobotnych mieszkańców gminy,

- spadek liczby bezrobotnych w latach 2016-2021

str. 103: błąd w wartości środków z budżetu UE:

Planowany budżet z UE to z ponad 25 24 mld euro.

str. 104: błąd w wartości środków z budżetu UE i w latach:

Wkład UE do programu to ~~2,5~~ 2,65 mld euro.

Zaangażowanie środków UE w ten program wyniesie ~~1,403~~ 1,456 mld euro, z czego ~~829 mln euro~~ 1,51 mld euro ze środków EFRR, a 277 405 mln euro ze środków EFS+.

Proponowane środki dla Polski w ramach WPR na lata ~~2021~~ 2023-2027 to ~~30,6 mld euro~~ 25,2 mld euro.

str. 118: błąd w nazwie własnej:

*W ramach realizacji Strategii będą wspierane działania dotyczące gospodarki wodnej na terenie gminy tj. ochrona wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych poprzez wdrożenie i przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki ~~rolniczej~~ **Rolniczej**, zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych, leśnych i zurbanizowanych poprzez prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, prowadzenie prac przeciwoerozyjnych, zalesienie, tworzenie sfer buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtworzenie oczek wodnych i mokradłem, retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonania nowych zbiorników wodnych.*